

OmaHämeen Lape- hanke Koulutuskuntayhtymä Tavastian osahanke

Loppuraportti

**projektipäällikkö: Outi Bottas
Koulutuskuntayhtymä Tavastia**

Yhteenveto

Koulutuskuntayhtymä Tavastian osahankkeen tavoitteena oli toimia Oma Hämeen Lape-hankkeessa monikulttuurisuuden asiantuntijana verkostossa:

- Tehdä näkyviksi maahanmuuttajalasten, -nuorten ja perheiden palveluita
- Verkoston kanssa yhteistyössä jakaa hyviä käytäntöjä ja tunnistaa puutteita ja kehittämisen kohteita sekä etsiä mahdollisuuksia vastata kehittämistarpeisiin.

Oma Hämeen ja Hämeen settlementin kanssa yhteistyössä oli tarkoitus järjestää seudulliset työpajat maahanmuuttajatyötä kunnissa ja järjestöissä tekeville työntekijöille ajatuksella hyvät käytännöt jakoon, puutteet ja kehittämisen kohteen esiin. Palveluiden tarpeen arviointia varten työstettiin webropol-kysely palveluiden tuottajille.

Yhteenvedot 47 vastauksesta koottiin sekä seutukunnittain että maakunnan tasolla. Hyviä palveluita oli mm toimijoiden verkostoyhteistyö, perhetyönohjaajan vahva panostus, matalan kynnyksen palvelut, tukihenkilöt ja vertaisryhmät. Puutteina koettiin mm kieliongelmat, tiedonkulku, riittämättömät resurssit, kulttuurista johtuvat ristiriidat, osallistumisen haasteet ja maahanmuuttajien ja kantaväestön suhteiden vähäisyys. Kehittämisen tarpeina mainittiin mm henkilöstökoulutus, osallisuuden lisääminen, kantaväestöön verkostoituminen, vertaistukiryhmien tarjoaminen ja matalan kynnyksen palveluiden saatavuuden parantaminen. Työpajojen suunnitteluun käytettiin paljon aikaa, mutta ne jouduttiin perumaan vähäisen kiinnostuksen takia.

Tämän jälkeen hankkeessa kartoitettiin muita yhteistyömahdollisuuksia ja etsittiin toimijoita, joiden kanssa mahdollistuisi monikulttuurisuuden asiantuntijana toimiminen ja kyselyn tarpeisiin vastaaminen. Oppilaitoksena meille oli luontevaa vastata koulutustarpeeseen sekä olla mukana toiminnassa, joka edistää maahanmuuttajien omaa osallisuutta.

Hämeenlinnan kaupungin MyIntegration – hankkeen kanssa suunniteltiin ja toteutettiin yhteistyössä kaksi työpajaa, jossa maahanmuuttajien omaa verkkosivua varten kuultiin kokemuksia ja tarpeita myös sosiaali- ja terveyspalveluista sekä harrastus- ja liikuntapalveluista.

Hämeenlinnan kaupunginkirjaston Dialogiset tilaisuudet-hankkeen kanssa yhteistyössä suunniteltiin ja toteutettiin 10 eri työpajaa syys-joulukuussa 2018. Tavoitteena oli saada maahanmuuttajien omia ideoita perheille, lapsille ja nuorille tarjottavista tilaisuuksista ja toiminnoista, joita kirjasto toteuttaa omana toimintanaan vuonna 2019.

Henkilöstön koulutustarpeeseen vastattiin järjestämällä neljä koulutusiltapäivää Hämeenlinnan seudun varhaiskasvatushenkilöstölle teemalla: Miten kohdata maahanmuuttajataustainen vanhempi päivähoiton asiakkaana. Koulutukset tehtiin yhteistyössä Hyvä-alku Hämeessä-hankkeen, Hämeenlinnan kaupungin Varhaiskasvatushankkeen, Hämeenlinnan kaupungin maahanmuuttoinformaation ja pakolaisten vastaanoton kanssa.

Ammattiopisto Tavastia on myös osallistunut Sosiaalihuollon kotouttamispalveluiden maakunnallisen valmistelutyöryhmän työskentelyyn ja kyselyn koonnit on jaettu työryhmälle jatkotyöstämistä varten.

Hanke on edennyt prosessinomaisesti ja edellyttänyt aktiivista verkostoitumista. Oppilaitoksen osaaminen monikulttuurisuudessa, selkokielisessä viestinnässä, työpajojen suunnittelussa ja toteutuksessa on hyödyttänyt yhteistyöhankkeita. Kyselyn tuloksissa esiin nousseet kehittämiskohteet jatkuvat hankkeen jälkeen. Kirjasto jatkaa omaan hankettaan vuonna 2019 ja järjestää maahanmuuttajalapsille, nuorille ja perheille osallistumisen mahdollisuuksia erilaisiin toimintoihin ja kohtaamisiin. Hämeenlinnan kaupungin varhaiskasvatus suunnittelee keväälle selkokielen koulutusta henkilöstölle.

SISÄLLYSLUETTELO

1	TULOKSET JA VAIKUTTAVUUS	1
1.1	TAUSTA	1
1.2	TAVOITTEET JA TULOKSET	2
1.3	HYÖDYT JA VAIKUTTAVUUS	3
2	TOTEUTUS	4
2.1	YLEISKUVA	4
2.2	AIKATAULUN TOTEUTUMINEN.....	6
2.3	TOTEUTUNEET KUSTANNUKSET- JA RESURSSIT	7
2.3.1	<i>Työmäärät ja tehtävien tekijät</i>	<i>7</i>
2.3.2	<i>Budjetti ja kustannukset</i>	<i>8</i>
2.4	RISKIT	9
3	DOKUMENTOINTI.....	9
4	OPIT JA PALAUTTEET	10
5	PYSYVÄ TOIMINTA JA JATKOTOIMET	11
5.1	SIIRTYMINEN PYSYVÄÄN TOIMINTAAN	11
5.2	JÄLKIARVIOINTI JA AVOIMET TEHTÄVÄT	12
5.3	IDEOITA JATKOKEHITYKSELLE	12
6	LIITTEET.....	13

1 Tulokset ja vaikuttavuus

1.1 Tausta

Koulutuskuntayhtymä Tavastia tarjoaa ammatillista ja yleissivistävää koulutusta nuorille ja aikuisille. Koulutuskuntayhtymän sisällä hanke toteutettiin Ammattiopisto Tavastiassa. Ammattiopisto Tavastiassa opiskelee ammatillisissa perustutkinnoissa, valmentavissa koulutuksissa ja aikuisten perusopetuksessa yhteensä noin 400 maahanmuuttajataustaista nuorta ja aikuista. Oppilaitokselle on tästä syystä kehittynyt vahva monikulttuurisuuden asiantuntemus ja yhteistyötä alueen maahanmuuttajatyön verkostoihin pidetään tärkeänä. Oppilaitos on ollut mukana monissa kehittämishankkeissa, joissa on tuettu maahanmuuttajien kotoutumisprosessia Suomessa.

Taustasta johtuen olikin luontevaa tarjota oppilaitoksen monikulttuurista osaamista myös Lape-hankkeen hyödyksi. Oppilaitoksella on tuntumaa opiskelijoidensa kautta maahanmuuttajataustaisten lasten, nuorten ja perheiden arkielämän konkreettisiin palveluihin ja toisaalta yhteys maahanmuuttajille suunnattujen palveluiden tuottajiin kunta- ja järjestöverkostonsa kautta.

Tässä hankkeessa yhteistyökumppanit ovat löytyneet maahanmuuttajatyön verkostojen kautta hankkeen edetessä. Yhteisenä tavoitteena on ollut maahanmuuttajataustaisten lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittäminen. Hanke on edennyt prosessinomaisesti ja on edellyttänyt aktiivista osallistumista maahanmuuttajatyön verkostojen toimintaa.

Hankkeen aikana on tehty yhteistyötä Hämeen settlementin, Hämeenlinnan kaupungin MyIntegration-hankkeen, Hämeenlinnan kaupunginkirjaston Kirjaston dialogiset tilaisuudet- hankkeen ja Hyvä alku Hämeessä-hankkeen kanssa. Yhteistyötä on tehty myös Hämeenlinnan kaupungin varhaiskasvatuksen kanssa. Lisäksi on osallistuttu Sosiaalihuollon kotouttamispalveluiden maakunnallisen valmistelutyöryhmän työskentelyyn sekä Oma Hämeen oppilaitosverkoston työskentelyyn.

Hankkeen tavoitteena on ollut tehdä näkyväksi maahanmuuttajalasten, nuorten ja perheiden palveluita, jakaa palvelun tuottajien verkostossa hyviä käytänteitä ja kehittää palveluita edelleen.

1.2 Tavoitteet ja tulokset

Hankkeen lähtökohtana oli tuoda verkostoon monikulttuurisuuden asiantuntijuutta. Tavoitteena oli:

- tehdä näkyväksi maahanmuuttajataustaisten lasten, nuorten ja perheiden palveluita, niiden puutteita ja kehittämisen kohteita
- Etsiä ja jakaa hyviä palvelukäytäntöjä maahanmuuttajatyötä tekevien verkostossa
- Vastata palveluiden tuottajien tiedontarpeeseen tuottamalla materiaalia Kompassiin

Hanke saavutti tavoitteensa mutta alkuperäisestä suunnitelmasta hieman poikkeavalla tavalla. Tarkoituksena oli palveluiden tuottajille järjestettävissä seudullisissa työpajoissa osallistujien kanssa yhdessä tehdä näkyväksi palveluita ja niiden puutteita ja samalla jakaa hyviä käytäntöjä.

Oma Hämeen, Hämeen settlementin ja Tavastian työpajatyöryhmässä päädyttiin kuitenkin työstämään kysely palveluntuottajille palveluista, puutteista ja kehittämisen kohteista. Työpajat sen sijaan jouduttiin perumaan vähäisen kiinnostuksen takia, mutta kyselyn tuloksia on jaettu laajasti maahanmuuttajatyön verkostoissa, ne löytyvät Oma Hämeen verkkosivulta, niiden pohjalta on työstetty sekä blogi-kirjoitus TEM:n verkkosivulle että Hamk Unlimited- artikkeli.

Hankkeessa edettiin työpajojen peruunnuttua prosessinomaisesti ja päätettiin vastata kyselyn tuloksissa esiin nousseisiin kehittämisen kohteisiin ja toiveisiin järjestämällä koulutusta maahanmuuttajien parissa työskenteleville ja etsiytymällä yhteistyöhön hankkeisiin, joissa päästiin edistämään maahanmuuttajien osallisuutta, kehittämisen kohde, joka kyselytuloksissa nousi myös esiin. Maahanmuuttajia osallistettiin yhteistyöhankkeiden työpajoissa yhteensä 122. (luku suurenee, kun kaikki työpajat pidetty joulukuun alkuun)

Hankkeen tavoite vastata palveluiden tuottajien tiedontarpeeseen tuottamalla materiaalia Kompassiin muuttui hankkeen edetessä. Kompassin on tarkoitus olla työkalu palvelun tarpeen arviointiin ei materiaalipankki. Työpajatyöryhmässä päädyttiin, että Hämeen settlementti työstää omissa hankkeissaan maahanmuuttajatyötä tekeville linkkilistaa, jota Tavastia saattoi halutessaan täydentää. Tavastia vastasi tiedontarpeeseen olemalla mukana järjestämässä koulutusta varhaiskasvatushenkilöstölle Hämeenlinnan seudulla. Koulutuksiin osallistui 18 (luku muuttuu, kun joulukuussa pidetään 3 iltapäivää)

Työpajojen ja koulutuksien kautta saavutettiin suuri joukko sekä maahanmuuttajia että heidän parissaan työskenteleviä.

Taulukko 1: Työpajoihin ja koulutuksiin osallistuneiden lukumäärät

Sisältö	Osallistujien lukumäärät	Lähde
MyIntegration-työpajat	40 lopull arv 55	osallistujien nimilistat
Dialogiset tilaisuudet kirjastolla-työpajat	122 lopull arv 150	osallistujien nimilistat
Varhaiskasvatushenkilöstön koulutukset	18 lopull arvio 90	osallistujien nimilistat

1.3 Hyödyt ja vaikuttavuus

Maahanmuuttajatyötä tekeviltä työntekijöiltä saatiin palveluntuottajille teetetyin kyselyn pohjalta tietoa maakunnan alueelta maahanmuuttajataustaisille lapsille, nuorille ja perheille tarjottavista palveluista ja toiminnoista, niiden puutteista ja kehittämisen tarpeista. Kyselyn tulokset on jaettu sosiaalihuollon kotouttamispalveluiden maakunnalliselle työryhmälle, joka tulee hyödyntämään tuloksia jatkotyöskentelyssään.

Saatua tietoa hyödynnettiin heti hankkeen aikana. Kehittämistarpeina nähtiin mm. henkilöstön koulutus ja vertaistuki sekä maahanmuuttajien osallisuuden edistäminen. Nämä kehittämistarpeet olivat sellaisia, joita oppilaitoksen oli luontevaa olla työstämässä, joten kyselyn tuloksilla oli suora vaikutus hankkeen etenemiseen.

Tuloksia hyödynnettiin etsiytymällä yhteistyöhön hankkeiden kanssa, joissa päästiin järjestämään työpajoja maahanmuuttajille, MyIntegration -ja Dialogiset tilaisuudet kirjastolla- hankkeiden kanssa sekä koulutusta maahanmuuttajien parissa työskenteleville ensin Hyvä alku Hämeessä- hankkeen kanssa ja siitä kerätyn palautteen pohjalta koulutuspäiviä Hämeenlinnan kaupungin varhaiskasvatushankkeen kanssa.

Dialogiset tilaisuudet kirjastolla- hankkeen kanssa järjestetyissä työpajoissa ideoitin maahanmuuttajien kanssa yhdessä toimintaa ja kohtaamisen mahdollisuuksia lapsille, nuorille ja perheille. Työpajojen ideoista jalostuu 10 toimintoa toteutettavaksi vuonna 2019 kirjaston omana hankkeena järjestettäväksi. Luvussa 5 asiasta lisää.

Koulutuksen vaikuttavuutta varhaiskasvatuksen henkilöstölle on vaikea arvioida eikä kuulu enää tähän osahankkeeseen.

2 Toteutus

2.1 Yleiskuva

Osahankkeen toteutus Ammattiopistossa oli prosessi, jossa eri tehtävistä muodostui yksi kokonaisuus. Hanke käynnistyi Ammattiopisto Tavastian osalta syksyllä 2017 osallistumalla työpajatyöryhmään Oma Hämeen ja Hämeen setlementin kanssa. Ryhmässä päätettiin työstää kysely maahanmuuttajien palveluista, puutteista ja kehittämisen kohteista kevään 2018 seudullisten työpajojen pohjamateriaaliksi.

Webropol- kyselyä palveluntuottajille työstettiin Ammattiopisto Tavastiassa joulutammikuussa. Kysely lähti Oma Hämeen kautta kuntien 67 Lape-yhdyshenkilöille eteenpäin välitettäväksi ja Hämeen setlementin kautta maakunnan järjestökentälle tammikuun lopulla. Vastauksia pyydettiin helmikuun alkupuolelle.

Kolmea seudullista työpajaa työstettiin Ammattiopisto Tavastiassa. Suunniteltiin sisältöjä, menetelmiä, harjoituksia, kutsuttavia esiintyjä, luonnosteltiin ohjelmia ja kutsua, kyseltiin tiloja, työpajoja markkinoitiin verkostoissa ym. Työpajat päätettiin lopulta kuitenkin perua vähäisen kiinnostuksen takia. Myös työpajoja varten muodostettu työryhmä ei enää varsinaisesti tämän jälkeen kokoontunut.

Oma Hämeen kanssa yhteistyössä päädyttiin kartoittaa Tavastian mahdollisuutta osallistua Sosiaalihuollon maakunnallisen pakolaisten kotouttamisen valmistelutyöryhmän työskentelyyn. Ammattiopisto Tavastia osallistui työryhmätyöskentelyyn ja kyselyn tulokset ovat mukana työryhmän jatkotyöskentelyssä.

Webropol-kyselyn 47 vastauksesta tehtiin Ammattiopisto Tavastiassa yhteenvedot seutukunnittain sekä koko maakunnan alueelta maaliskokuussa 2018

Seudullisten työpajojen peruunnuttua Ammattiopisto Tavastiassa etsittiin aktiivisesti erilaisia tahoja, joiden kanssa tehdä yhteistyötä tarjoamalla monikulttuurisuuden asiantuntijuutta ja toisaalta mahdollisuutta päästä vastaamaan kyselyssä esiin nousseisiin tarpeisiin.

Kyselyssä nousi esiin kehittämisen kohteena maahanmuuttajien osallisuuden edistäminen. Ammattiopisto teki hankkeen puitteissa yhteistyötä kahden eri hankkeen kanssa tähän liittyen: MyIntegration -hanke ja Dialogiset tilaisuudet kirjastolla-hanke.

Hämeenlinnan kaupungin MyIntegration- hankkeessa tuotetaan maahanmuuttajille tietoa verkkoympäristöön monilta yhteiskunnan osa-alueilta mm sosiaali -ja terveystalvuluista sekä harrastus-ja liikuntalvuluista. Yhteistyössä suunniteltiin ja toteutettiin kevällä 2018 kaksi työpajaa, joissa kartoitettiin maahanmuuttajien omia tarpeita ja toiveita. Marraskuussa 2018 testattiin valmista verkkoympäristöä ja kerättiin kokemuksia sen käytöstä.

Hämeenlinnan kaupunginkirjaston Dialogiset tilaisuudet kirjastolla- hankkeessa on tavoitteena yhdessä maahanmuuttajien kanssa ideoida tilaisuuksia ja toimintaa maahanmuuttajalapsille, nuorille ja perheille. Yhteistyö käynnistyi toukokuussa 2018. Yhdessä suunniteltiin ja toteutettiin 10 eri työpajaa Hämeenlinnan alueella syys-joulukuussa 2018. Kirjasto toteuttaa työpajojen pohjalta toimintaa vuonna 2019 mutta prosessi on vielä kesken.

Näissä kahdessa hankeyhteistyössä Ammattiopisto Tavastia toi monikulttuurisuuden asiantuntemuksensa, toiminnallisten opetus- ja ohjausmenetelmien osaamisen ja selkokielisen viestinnän taidot yhteiseen käyttöön. Työpajojen suunnittelu, menetelmien ja harjoitusten valinta, ohjelmien teko, paikkojen ja osallistujien hankinta on tehty yhteistyössä samoin työpajojen toteuttaminen. Työpajojen tuloksien koonnit on sen sijaan jääneet varsinaisten hankkeiden vastuulle ja Tavastian osahankkeelle on jäänyt koontien kommentointi.

Kyselyn tuloksena nousi esiin myös palveluntarjoajien tiedon ja koulutuksentarve, johon oppilaitoksena oli mielekästä vastata. Hyvä alku Hämeessä- hanke oli osa valtakunnallista hanketta, jossa tavoitteena oli maahanmuuttajien kotoutumispalveluiden ja prosessien kehittäminen. Kesäkuussa suunniteltiin ja toteutettiin hankkeen kanssa yhdessä Hämeenlinnan kaupungin varhaiskasvatushenkilöstölle koulutusiltapäivä teemalla Miten kohdata maahanmuuttaja päivähoiton asiakkaana. Kerätyn palautteen mukaa koulutus oli tarpeellinen ja hyödyllinen, joten marras-joulukuussa järjestettiin 3 koulutusiltapäivää teemalla Monikulttuurisuus varhaiskasvatuksen arjessa Hämeenlinnan seudun varhaiskasvatushenkilöstölle. Ammattiopisto Tavastian hanke suunnitteli ja toteutti työpajat yhdessä Hämeenlinnan kaupungin varhaiskasvatuksen, maahanmuutto- infon ja Pakolaisten vastaanoton kanssa.

Tavastiaan osahankkeessa oli samanaikaisesti vain yksi varsinainen työntekijä, joka teki hanketyötä oman työnsä ohella ja varsin itsenäisesti ilman varsinaista suunniteltua päätöksentekoa ja ohjausmallia. Hankkeen alkuvaiheessa oppilaitoksen monikulttuurisuuskoordinaattori työskenteli hankkeessa, mutta lokakuussa 2017 työt

siirtyivät perehdytyksen jälkeen projektityöntekijällä, joka toimi siitä lähtien samalla myös osahankkeen projektipäällikkönä.

Lokakuussa 2017 hankkeeseen liittyminen oli haasteellista, hanke ei ollut vielä varsinaisesti käynnistynyt mutta hankeaikaa vain noin vuosi jäljellä. Koko hankeajan hankehallintoa hoiti projektisihteeri muiden töidensä ohella. Projektipäällikkö informoi oppilaitoksen monikulttuurisuuskoordinaattoria ja kehitysjohtajaa tarpeen mukaan ja raportoi säännöllisesti lähettämällä sisältö- ja väliraportit myös heille. Heiltä sai vastaavasti tarvittaessa konsultaatioapua hankkeen ongelmakohtissa, joista olivat myös tietoisia.

2.2 Aikataulun toteutuminen

Taulukko 2: Projektin aikataulun toteutuminen

Sisältö	Suunniteltu pvm	Toteutunut pvm
toimintasuunnitelma	lokakuu	10.10.2017
seudulliset työpajat	10.-12.4.2018	peruuntuivat
kysely palveluntuottajille	lähtee 15.1.2018	lähti 23.1.2018
kyselyn koonnit valmiit	15.4.2018	5.5.2018
toimintasuunnitelman muutos		5.4.2018
MyIntegration hankkeen kanssa yhteiset työpajat	20.3.2018 26.4.2018	20.3.2018 17.5.2018
Dialogiset tilaisuudet kirjastolla-hankkeen yhteiset työpajat	6.9. 7.9. 14.9. 21.9. 25.9. 20.11. 22.11. 4.12. 2 työpajan aikaa marras-joulukuulle vielä sopimatta	6.9. 7.9. 14.9. 21.9. 25.9.
Koulutusiltapäivät	11.6. 2018 3.12.2018 10.12.2018 18.12.2018	11.6.

Sisältö	Suunniteltu pvm	Toteutunut pvm
loppuraportti	31.10.2018	31.10.2018
lopullinen valtionavustusselvitys	31.1.2019	

Seudulliset työpajat peruuntuivat vähäisestä kiinnostuksesta johtuen. Kyselyn lähteminen suunnitellusta myöhemmin johtui työryhmän jäsenten muiden tehtävien päällekkäisyyksistä sekä sairaus- ja loma-aikojen poissaoloista.

MyIntegration hankkeen toisen työpajan ajankohta siirtyi kummankin työpajan vetäjän päällekkäisistä työtehtävistä johtuen.

Toimintasuunnitelmaa muutettiin, koska seudulliset työpajat peruuntuivat ja Kompassin käyttötarkoitukseen saatiin tarkennusta.

Kyselyn yhteenvedot olivat valmiit myöhemmin, koska työstämisen aikana päätettiinkin työstää maakunnallisen lisäksi myös koonnit seutukunnittain.

2.3 Toteutuneet kustannukset- ja resurssit

2.3.1 Työmäärät ja tehtävien tekijät

<Tee yhteenvedo eri tehtävien toteutuneista työmääristä ja vertaa sitä hanke/projektisuunnitelmaan. Käytä tehtäville tai osakokonaisuuksille tarkoituksenmukaista jaottelua>

Taulukko 3: Suunnitellut ja toteutuneet henkilötyöpäivät

Hankkeen/projektin tehtävät (tai muut osakokonaisuudet)	Suunnitellut henkilötyövuodet tai -päivät	Toteutuneet henkilötyövuodet tai -päivät
projektin sisällölliset tehtävät		
hankkeen taloushallinto		
Iiris K täyttää tätä		
Yhteensä:		

<Tee yhteenvedo resurssien todellisesta käytöstä ja vertaa sitä hanke/projektisuunnitelmaan.>

Taulukko 4: Resurssien todellinen käyttö

Resurssi tai resurssiryhmä (Rooli / vastuu)	Suunnitellut henkilötyöpäivät tai -tunnit	Toteutuneet henkilötyöpäivät tai -tunnit
Projektipäällikkö	Iris K täyttää tätä	
<esim. projektisihteeri>		
<esim. asiantuntija x>		
<esim. asiantuntija y>		
<esim. viestintä>		
<esim. kokeilujen tuki ja ohjaus>		
jne		
Yhteensä:		

<Raportoi mahdollisten poikkeamien pääasialliset syyt.>

2.3.2 Budjetti ja kustannukset

<Esitä yhteenveto toteutuneista kustannuksista ja vertaa sitä budjettiin. Käytä tarkoituksenmukaista kustannusten jakoa esim eri tyyppiset kustannukset, hankkeen tehtävät tai osaprojektit>

Taulukko 5: Todelliset kustannukset ja budjetti

	Budjetti	Toteutunut
Oman henkilöstön henkilötyöpäivien kustannukset	0 EUR	0 EUR
Ulkopuoliset henkilötyöpäiväkustannukset (esim. konsulttikustannukset)	Iris K täyttää	
Yhteensä:		

	Budjetti	Toteutunut
Investoinnit	0 EUR	0 EUR
Muut ulkoiset kustannukset		
Yhteensä:		

<Raportoi poikkeamien pääasialliset syyt.>

<Tarvittaessa voit havainnollistaa toteutuneista kustannuksista kuvilla, esim piirakkakaavio>

2.4 Riskit

Tiedon välittyminen oli hankkeen riskitekijä. Hankehakemusta tekemässä ja toteuttamassa olisi tärkeää olla samaa henkilöstöä, jotta säilyisi jatkumo, tavoitteet ja toimintasuunnitelmat ohjaisivat käytännön konkreettista toimintaa. Näin ei nyt ollut. Kohtalaisen lyhytaikaisessa hankkeessa olisi myös tärkeää, että projektityöntekijä pysyisi samana koko hankkeen ajan, muuten aikaa kuluu uuden perehdyttämiseen.

Tiedon välittymisen riskitekijän minimoimiseen käytettiin aikaa.

Monikulttuurisuuskoordinaattori ja projektisihteeri perehdyttivät omalta osaltaan, mutta pääasiallisesti projektipäällikkö käytti kohtalaisesti itsenäisesti aikaa perehtyäkseen Lapen toimintakenttään, Oma Hämeen Lape- hankehakemukseen ja hankkeen verkoston sähköpostiviesteihin saadakseen käsityksen kokonaisuudesta. Siinä onnistuttiin hyvin. Hankkeen aikana tieto välittyi Tavastian sisällä aina tarvittaessa

Hankehakemuksen tavoitteet ja toimintasuunnitelma olivat kovin yleisellä tasolla, mikä saattoi olla riskitekijä, mutta toisaalta antoi mahdollisuuden prosessinomaiseen hankkeeseen, jossa hankkeen edetessä avautui mahdollisuudet tavoitteiden toteuttamiseen. Tässä onnistuttiin hyvin, mutta se edellytti työntekijältä aktiivista osallistumista maahanmuuttajatyön verkostoihin ja kykyä nähdä yhteistyön mahdollisuudet.

Oma Hämeen, Hämeen settlementin ja Tavastian työpajatyöryhmän työskentelyssä oli riskitekijöitä. Työryhmän tavoite- ja toimintasuunnitelma aikatauluineen ei ollut riittävän selkeä, yhteisiä tapaamisaikoja oli vaikea saada sovittua asianosaisten muiden työkiireiden, lomien tai sairastumisien vuoksi. Tästä syystä suunnitellut aikataulut eivät toimintojen osalta täysin toteutuneet ja työpajojen yhteissuunnittelu oli haasteellista. Suurimpana syynä seudullisten työpajojen peruuntumiseen oli kuitenkin vähäinen kiinnostus ja kentällä vallinnut suuresta tarjonnasta johtunut yleinen väsymys työpajatyöskentelyyn. Palveluntuottajille suunnatulla kyselyllä saatiin kuitenkin samoja asioita kartoitettua ja työpajoja ja koulutuksia on järjestetty hankkeen edetessä yhteistyössä muiden hankkeiden kanssa tarkemmin kohdennetusti, joten riskit pystyttiin tältä osin kääntämään voimavaraksi.

3 Dokumentointi

Hankkeessa työstiettiin webropol-kysely palveluntuottajille. Kyselyn vastauksia säilytetään Oma Hämeen arkistossa. Vastauksista työstiettiin sekä seudulliset koonnit että maakunnallinen yhteenveto, joka on löydettävissä Omaan Hämeen verkkosivujen

aineistoista. Maakunnallinen koonti myös tämän raportin liitteenä. Kyselyn tuloksista on kirjoitettu Oma Hämeen projektipäällikön kanssa yhteistyössä Blogi-kirjoitus TEM:n verkkosivuille? sekä HAMK Unlimeted- artikkeli (kehitteillä). Koulutuskuntayhtymä Tavastian osahankkeen esittelykalvot löytyvät sähköisenä sekä Oma Hämeen verkkosivujen aineistoista että osoitteesta Kktavastia.fi/projektit

Hankkeen väliraportit, sisältöraportit, kokousten muistiot, työpajojen ohjelmat ja nimilistat, koulutusiltapäivien ohjelmat ja nimilistat, osallistujilta kerättyjen palautteiden koonti sekä webropol-kyselyn vastaukset paperisena on säilytettyinä Koulutuskuntayhtymä Tavastian arkistoon osoitteessa Hattelmalantie 8, Hämeenlinna.

MyIntegration-hankkeen kotoutumisen verkkosivu maahanmuuttajien itsenäiseen tiedonhakuun löytyy osoitteesta <https://www.myintegration.fi>

Dialogiset tilaisuudet kirjastolla-hankkeen syksyn 2018 työpajojen koonnit paperisena löytyvät myös Koulutuskuntayhtymä Tavastian arkistosta Hattelmalantie 8.

4 Opit ja palautteet

Oman hankeprosessin kannalta olisi jatkossa tärkeää, että hankesuunnitteluun ja toteutukseen osallistuisi samat henkilöt, tällöin varmistuisi yhteiset visiot ja näkemykset sekä konkreettisen toteuttamisen mahdollisuudet. Isoissa yhteisissä hankkeissa, joissa on lukuisia eri tahoja toteuttamassa osahankkeita, on varattava riittävästi aikaa yhteiseen suunnitteluun ja hankkeen käynnistämisvaiheeseen.

Itse prosessille on hankkeissa annettava riittävästi aikaa. Prosessi sinällään voi olla yhtä tärkeää kuin tulokset. Näin oli oppilaitoksen osahankkeessa. Tärkeää on maahanmuuttajien oma osallistuminen ja toisaalta henkilöstön osaamisen kehittyminen koulutuksien kautta. Ne eivät kuitenkaan ole helppoja asioita mitattavaksi.

Tavastian osahankkeen lähtökohtana oli monikulttuurisuuden asiantuntijuuden tarjoaminen ja siitä onnistuttiin erinomaisesti. Verkostoitumisessa onnistuttiin hyvin, mutta se edellytti suurta aktiivisuutta olla läsnä erilaisissa verkostoissa, kertomalla Lape-hankkeesta ja kartoittamalla yhteistyön mahdollisuuksia.

Seudullisten työpajojen suunnittelu ja toteuttaminen olisi pitänyt tehdä tosin. Työryhmän olisi pitänyt käydä ennen työn aloittamista perusteellisempi keskustelu työryhmän tarkoituksesta, asettaa itselleen selkeämmät tavoitteet, toteuttamistavat ja aikataulut sekä sopia mahdollisista varajäsenistä, jotta aikatauluissa ja suunnitelmissa olisi pysytty.

Maahanmuuttajataustaisten lasten, nuorten ja perheiden palveluista, puutteista ja kehittämisen kohteista saatiin tietoa hankkeen tavoitteiden mukaisesti, mutta eri tavoilla kuin alkuperäinen suunnitelma oli. Työpajat korvautuivat kyselyllä ja sen tuloksien

hyödyntämisellä. Hankkeen edetessä toimintasuunnitelmat muuttuivat ja se voi olla myös myönteistä. Prosessi on tärkeää, tehdään sitä, mikä on tarkoituksenmukaista.

Hankkeesta kerrottiin oppilaitoksen omissa ja maahanmuuttajatyön verkostoissa, Oma Hämeen organisaatioon oltiin yhteydessä raportoinnin osalta säännöllisesti ja muutoin tarvittaessa. Viestintä sujui ongelmitta.

Yhteistyöhankkeissa oli kummassakin työpari, jonka kanssa suunniteltiin ja toteutettiin toimintaa. Suullisten palautteiden mukaan yhteistyö oli toimivaa ja oltiin tyytyväisiä Ammattiopisto Tavastian panostuksesta hankkeisiin. Tavastian kautta hankkeet saavuttivat maahanmuuttajataustaisia nuoria ja perheitä, saivat osaamista monikulttuurisuuskysymyksissä sekä toiminnallisten menetelmien että selkokielisen viestinnän käyttämisessä.

Koulutusiltapäivistä kerättiin kirjallista palautetta lomakkeella. Palautteen mukaan koulutuksen sisältö koettiin hyödylliseksi ja järjestelyiltään onnistuneeksi. Koulutusta tarvitaan palautteiden mukaan lisää ja erilaisista teemoista.

Maahanmuuttajille suunnatuissa työpajoissa ei kerätty kirjallista palautetta osallistujien kielitaidon puutteista johtuen, sitä ei koettu tarkoituksenmukaiseksi. Suullisesti kyseltiin kiinnostusta syventäviin jatkopajoihin ensi vuonna, osa oli kiinnostunut. Aktiivisuus ja osallistuminen syventäviin työpajoihin antaa palautteen siitä, kuinka merkitykselliseksi ja tärkeäksi työpajat ja osallistuminen koetaan. Palaute tulee siis osittain jälkikäteen.

Projektipäällikön näkökulmasta hanke sujui lopulta hyvin. Alku oli vaikeaa ja käynnistymisvaihe kesti kauan. Aktiivinen osallistuminen verkostoihin auttoi löytämään yhteistyökumppanit ja syksy 2018 on ollut aktiivista toiminnan aikaa.

5 Pysyvä toiminta ja jatkotoimet

5.1 Siirtyminen pysyvään toimintaan

Hankkeella ei ole ollut varsinaisesti tuotoksia, jotka sellaisenaan siirtyisivät pysyvään toimintaan. Pysyvää on Ammattiopisto Tavastiassa oleva asiantuntijuus monikulttuurisissa kysymyksissä, toiminnallisissa opetus ja ohjausmenetelmissä ja selkokielisessä viestinnässä, joita jatkossakin on eri tahojen mahdollisuus hyödyntää yhteisesti sovitulla tavoilla.

Yhteistyöhankeissa on syntynyt pysyvää toimintaa. MyIntegration-hanke on työstänyt kotoutumisen verkkosivun, josta maahanmuuttajat voivat etsiä itse tietoa. Dialogiset tilaisuudet kirjastolla- hankkeessa on tarkoitus löytää maahanmuuttajien omiin tarpeisiin vastaavia myös pysyviä toimintoja, mutta hanke on sen suhteen vielä prosessointivaiheessa ja siitä vastaa kirjaston hanke itsenäisesti vuonna 2019. Kirjaston hankkeen projektityöntekijänä toimii kirjastonhoitaja Sini Kiuas.

5.2 Jälkiarviointi ja avoimet tehtävät

KKTavastian osahanke seuraa, miten Dialogiset tilaisuudet kirjastolla-hanke etenee vuonna 2019, on käytettävissä syventävien työpajojen ja maahanmuuttajille kohdennettujen toimintojen markkinointikanavana sekä mahdollisuuksien mukaan sisällöistä ja aikatauluista riippuen voi ohjata opiskelijoitaan osallistumaan työpajoihin ja toimintoihin. Yhteyshenkilönä toimii Outi Bottas.

Hämeenlinnan seudun varhaiskasvatushenkilöstölle järjestetyistä koulutusiltapäivien palautteista nousi esiin tarve selkokielisen viestinnän koulutuksesta henkilöstölle keväällä 2019. Ammattiopistosta tehdään koulutustarjous kaupungille tämän vuoden puolella, yhteyshenkilö Outi Bottas

5.3 Ideoita jatkokehitykselle

Webropol-kyselyn koonnit tuloksista on jaettu Sosiaalihuollon kotouttamispalveluiden maakunnalliselle valmistelutyöryhmälle, joka hyödyntää tuloksia jatkotyöskentelyssään. Työryhmän vetäjänä toimii Tiina Hofström Hämeenlinnan kaupungin pakolaisten vastaanotosta.

Hämeenlinnan seudun päiväkotihenkilöstölle suunnatun koulutusiltapäivän malli on siirrettävissä maakunnan muille seutukunnille tarpeen mukaan. Toteuttajat voivat olla seudullisia yhteistyötahoja. Sosiaalihuollon kotouttamispalveluiden valmistelutyöryhmässä asian voisi esitellä/ Tiina Hofström.

Kyselyssä nousi esiin, että Hämeenlinnassa on maahanmuuttajataustaisille lapsille, nuorille ja perheille tarjolla enemmän kunnallisia ja kolmannen sektorin tuottamia palveluita ja toimintoja kuin Forssan ja Riihimäen seuduilla. Tätä selittää ehkä suurempi maahanmuuttajien lukumäärä ja pidempi historia maahanmuuttajien kotouttamisessa.

Kirjastot voisivat tehdä yhteistyötä tilanteen parantamiseksi. Kirjaston hankkeen syventäviä työpajoja ja toimintoja keväällä 2019 voisi markkinoida seudullisesti myös Janakkalaan ja Hattulaan. Kirjastoitan toteuttavat myös esimerkiksi seudullista lainaamista yhteistyössä. Tietoa työpajojen tuloksista ja mahdollisista pysyvistä uusista maahanmuuttajalasten, nuorten ja perheiden tarpeisiin vastaavista toimintamuodoista voi välittää muille maakunnan alueen kirjastoille. Maakunnan muut kirjastot voisivat alueillaan ottaa Hämeenlinnassa kokeiltua toimintaa omakseen ja näin olla vahvistamassa alueensa maahanmuuttajien osallisuutta. Yhteyshenkilö Hämeenlinnan kaupunginkirjastossa kirjastonhoitaja Sini Kiuas

6 Liitteet

Taulukko 6: Liitteet

Liite	Liitteen nimi
1.	webropol-kyselyn koonti
2.	
3.	< Esim. Kustannusraportti > Iris?
4.	